

Toksikolojik Analizlerde Numune Toplanması Prosedürü

A) Test Talep Formu Doldurulması ve Numunelerin Etiketlenmesi

Test Talep Formu kullanıyorsanız,

Test Talep Formu'nda analiz edilecek testler işaretledikten sonra lütfen aşağıda yer alan ve formda bulunan bilgileri de doldurunuz;

- Hastanın adı-soyadı, cinsiyeti ve doğum tarihi, ve T.C. kimlik numarası
- Gönderen merkez veya laboratuvar numarası
- Klinik tanı veya ön tanısı
- İstenen testler
- Numune türü ve alındığı anatomik bölge
- Numunenin alındığı tarih ve saat

B) NUMUNE ALMA

1) Kan Örneklerinin Hazırlanması

Tam kan

- Eğer test kataloğuna göre EDTA, heparin yada sitrat' lı kan isteniyorsa; Bu antikoagulanları içeren tüplere tüp üzerindeki işaretli seviyeye kadar kan alındıktan sonra pıhtı oluşmasını diye 5-6 defa alt üst edilir.
- Numune etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

Not: Eğer birden fazla antikoagülanlı tüpe kan alınacaksa, doku tromboplastini kontaminasyonunu en aza indirmek için sitratlı tüpe ikinci sırada kan alınır.

Serum

- Serum numuneleri için miktarın yaklaşık iki katı kan alınmalıdır, örneğin 2 mL serum için 4-5mL kan alınır.
- Kan özel serum tüpüne alınır ve içindeki pıhtılaşma faktörünün etkisini artırmak için yavaşça 5-6 defa alt üst edilir. Kanın pıhtılaşması için 10-20 dk tüp dik pozisyonda bekletilir ve sonra 3000-3500 rpm' de 10 dakika santrifüj edilir. Eğer jelli tüp kullanılmamışsa ayrılmış serum transport tüplerine veya serumu düzgün etiketlenmiş ikinci bir serum tüpüne aktarılır.
- Numune etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

Plazma

- Kan özel tüplere alınır (Ör. EDTA'lı tüpler);
- Dolum talimatnamesi tam olarak uygulanarak işaretli yere kadar kan alınır.
- İyice karıştırılır (Sallama yapılmaz). Laboratuvarın test kataloğuna göre eğer plazma istenmişse; EDTA, heparin yada sitrat'lı özel tüplere alınır. Sonra 10 dk 3000 rpm' de santrifuj edilir. Eğer gerekiyorsa ayrılmış plazma transport tüplerine aktarılır. Numune etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

2) İdrar Örneklerinin Hazırlanması

- Tanımlanmış koşullarda, üretra girişindeki olası kontaminasyonları önleyerek idrar numunesi almak gerekir. Bu yüzden ilk idrar toplanmamalıdır. Bir miktar dışarı yapıldıktan sonra steril kaplara alınır.
- Numune etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

3) Saç Örneklerinin Hazırlanması

- Saçta ağır metal analizi (**Her bir parametre için**) 0,25 gram saç enseden, başın arka üst bölgesinden örnek alma yeri olarak seçilmektedir.
- Kesmek için kıllar sıkıca tutulup yavaşça çekilerek mümkün olduğu kadar dipten kesilir.

- Numune bir zarfa konular ve etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

4) Tırnak Örneklerinin Hazırlanması

- Tırnakta ağır metal analizi (**Her bir parametre için**) 0,1 gram tırnak alınır.
- Numune bir zarfa konular ve etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

5) Doku Örneklerinin Hazırlanması

- Dokuda ağır metal analizi (**Her bir parametre için**) 2 gram doku örneği alınır.

- Numune steril idrar kabına konular ve etiketlenir. Bu numune artık transport edilebilir veya saklanabilir.

C) Biyolojik Materyalde Biyolojik Maruziyet İndeksi için Gerekli Örnek Tipleri

Genelde gerekli numune miktarı aşağıdaki gibidir:

Tam kan -Plastik Koyu Lacivert Kapaklı K₂EDTA'lı veya Mor Kapaklı K₃EDTA'lı Tüplere 3 mL kan örneği alınır.

Serum – Plastik Kırmızı Kapaklı Silikon Kaplı veya Sarı Kapaklı Seperatör Jel İçeren (SST) Tüplere 5-6 mL örnekten alınır, yukarıda (Serum bölümünde) açıklanan şekilde serum örneği hazırlanır. Özellikle serumda eser element analizi için 10 saat sabah açlığı sonrası kan örneği alınması tercih edilir.

İdrar – Plastik Steril İdrar Kaplarına 10 mL kadar örnek alınır.

Saç ve Tırnak – Kağıt zarf içerisine bir tutam (0,25 g) saç veya 0,1 g tırnak örneği alınır.

ÖNEMLİ BİLGİ:

Tam Kan, Serum, Plazma ve Serum örnekleri analiz süresine kadar buzdolabı ortamında saklanılır ve soğuk ortamda transfer edilir.

Saç ve Tırnak Örnekleri Oda sıcaklığı ortamında temiz kapalı bir zarf içerisinde analize kadar muhafaza ve transfer edilir.

Doku örnekleri ise derin dondurucuda saklanılır ve soğuk ortamda transfer edilir.

Kan ve doku örneklerinin transferi aşağıdaki resimlerde gösterildiği şekildeki kutularda yapılmalı ve tüplerin aralarına yine aşağıdaki resimde gösterilen soğuk zincir straforlar kullanılır.

Diğer ağır metal ve eser element analizi için lütfen yetkililerle temasa geçiniz.